

El moment econòmic de les Illes Balears

febrer 2012

PREVISIONS DEL CREIXEMENT DEL PIB 2012

	CE (nov 2011)	FMI (gen 2012)	OCDE (nov 2011)
Unió Europea (UE-27)	0,6%	-0,1%	-
Regne Unit	0,6%	0,6%	0,5%
Alemanya	0,8%	0,3%	0,6%
Zona euro	0,5%	-0,5%	0,2%
Espanya	0,7%	-1,7%	0,3%
Illes Balears		0,3%	

Font: Comissió Europea, Fons Monetari Internacional, OCDE

Nota: Per a Illes Balears és VAB i la font és Direcció General d'Economia i Estadístiques

L'economia mundial alenteix el ritme de creixement, principalment per les dificultats dels països europeus en el darrer trimestre de l'any passat, fet que es fa palès en la revisió a la baixa de les previsions de l'FMI per al 2012. Els **Estats Units** no s'han vist afectats per aquesta rebaixa, i per a enguany l'FMI la manté en l'1,8%. En el quart trimestre els EUA creixen un 1,6% interanual, xifra que reflecteix el dinamisme en la seva economia en contraposició a l'europea. El **Japó** frena el creixement fins al tercer trimestre, motiu pel qual l'FMI baixa la perspectiva de creixement per al 2012, si bé cal remarcar que se situa en l'1,7%.

La **zona euro** desaccelera el creixement en el quart trimestre de l'any i s'espera que entri en recessió el 2012, segons les noves previsions de l'FMI, que com es pot veure en la taula estimen una caiguda del PIB del -0,5% per a enguany. La crisi del deute sobirà ha portat l'agència S&P a reduir la qualificació de nou països de la zona euro, entre els quals hi ha Espanya, amb una rebaixa de dos esglaons, juntament amb Itàlia i Portugal. Per tal de superar les dificultats, la majoria dels països

de la UE, tret del Regne Unit i la República Txeca, han acordat signar al mes de març un nou pacte fiscal per equilibrar els pressuposts dels estats membres i establir sancions automàtiques en cas d'incompliment.

Espanya registra un creixement negatiu del PIB en el quart trimestre de l'any i cau un -0,3% respecte del tercer trimestre, segons l'avanç publicat per l'INE. En termes interanuals, creix un 0,3% en aquest període i tanca l'any 2011 amb un 0,7% de mitjana. Segons el Banc d'Espanya, la recaiguda de l'economia continuarà a principis del 2012 i, així, estima que enguany el PIB es contraurà un -1,5%. La revisió de les previsions de l'FMI apunta en aquesta direcció i deixa una caiguda del -1,7% per al 2012. Aquest empitjorament de la conjuntura econòmica podria dificultar complir el dèficit compromès amb Europa per a l'any en curs (4,4%).

En la mateixa línia que la resta d'organismes, el Govern de les **Illes Balears** ha rebaixat les previsions de creixement per a l'exercici de 2012 fins al 0,3%. Tot i que es tracta d'una revisió de vuit dècimes respecte de l'anterior,

El moment econòmic de les Illes Balears

es manté en positiu, en part gràcies a les excel·lents expectatives per a la pròxima temporada turística.

En el primer mes de l'any 2012 el mercat de **treball** manté l'atonía en què acabà l'any passat, tal com es pot veure en el gràfic. El nombre de persones d'alta en els dos principals règims de la Seguretat Social presenta un descens d'un -4,1% al mes de gener, especialment per la caiguda de l'afiliació en el règim general (-4,5%). L'atur registrat mostra una tendència creixent en el primer mes del 2012 i s'incrementa a totes les illes una mitjana del 9% en termes interanuals. La pujada de la desocupació és especialment intensa en els serveis (11,5% interanual) i entre les persones de nacionalitat espanyola (12,4%). Al mes de gener s'han registrat 16.107 nous contractes a les Illes Balears, 1.120 menys que el mateix mes del 2011. La contractació és menor a totes les illes, tret d'Eivissa (+8,2%).

Al desembre l'índex de producció **industrial** presenta a les Illes Balears una variació interanual del -11,6%, mentre que en el conjunt estatal és del -6,9%. La variació interanual de l'índex general de preus industrials és del 7,3% a les Illes Balears. Aquest indicador registra taxes positives a totes les comunitats autònomes, si bé, en general, per davall de les

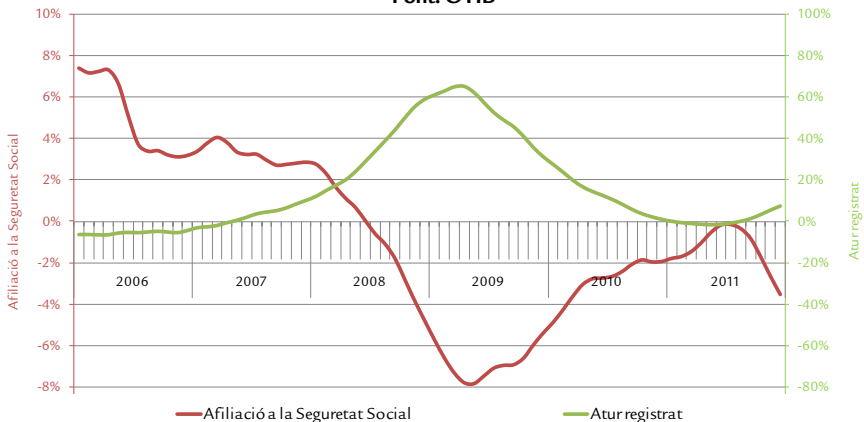
del mes de novembre. L'afiliació a la Seguretat Social en la indústria i l'energia continua caient (-5,8%), amb reduccions del -6,7% d'assalariats i del -2,2% d'autònoms. Per illes, Menorca és la que presenta el major descens relatiu (-7,3%).

La **construcció** intensifica l'ajust en els darrers mesos de l'any. Així, els certificats de final d'obra cauen un -38,6% en termes interanuals al novembre, i els projectes visats, un -34,0% al desembre. Les retallades públiques intensifiquen la contracció del sector i la licitació oficial al novembre arriba a menys d'una cinquena part respecte del mateix període del 2010. Conseqüentment, el nombre de treballadors de la construcció no frena el ritme de caiguda: els assalariats minven interanualment un -18,3% al desembre, i els autònoms, un -7,2%. El mercat de l'habitatge retrocedeix un mes més, com indica el nombre d'hipoteques per adquirir un habitatge, que al novembre disminueix un -35,1% respecte del mateix mes de l'any anterior. El menor nombre de transaccions immobiliàries determina que en el quart trimestre els preus de l'habitatge cauen un -6,7% interanual, principalment per la rebaixa en els preus dels de més de dos anys d'antiguitat, segons dades del Ministeri de Foment.

L'índex d'activitat del sector dels **serveis**

VARIACIÓ INTERANUAL DE LA TENDÈNCIA-CICLE D'INDICADORS DEL MERCAT DE TREBALL

Font: OTIB

apunta a una reducció interanual de la xifra de negocis d'un -3,6% a les Illes Balears al mes de novembre, mentre que l'ocupació es manté (-0,2%). En el gràfic s'observa que la tendència-cicle de la variació interanual de l'índex de **ventes al detall** és negativa, si bé al 2011 per a les Illes Balears està lleugerament per damunt de la d'Espanya. En aquesta activitat, la variació interanual de la xifra de negocis a preus constants és del -3,2% al mes de desembre a les Illes, en canvi a Espanya se situa en el -6,2%. Aquest mateix mes, la variació interanual de l'ocupació a les Illes és d'una dècima en positiu.

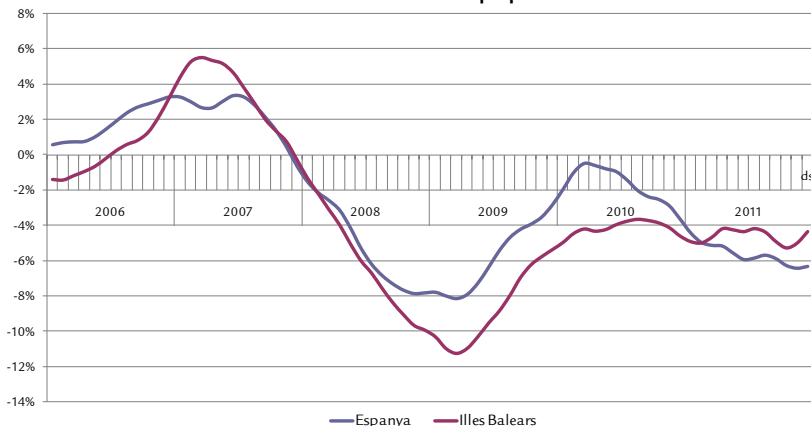
Els indicadors de **turisme** del mes de desembre no mostren l'evolució positiva dels mesos anteriors, i davallen els visitants, les dades d'ocupació i la despesa turística. Tot i això, en les xifres acumulades de l'any, el nombre de pernотacions hoteleres augmenta a les Illes Balears un 11,7% respecte del 2010 i en apartaments turístics s'incrementa un 5,9%. Aquesta tendència positiva té lloc a totes les illes, especialment a les Pitiüses (17,1%). D'altra banda, la zona turística d'àmbit nacional amb un major nombre de pernотacions el 2011 ha estat Mallorca, amb 41,6 milions de places ocupades. Al desembre, els ingressos hotelers per habitació disponible a les Illes Balears arriben a un valor mitjà de 39,7 euros, pràcticament el mateix que la

mitjana estatal. En canvi, l'índex de preus hotelers mostra la major davallada de l'any, amb un -7,8% interanual. Segons l'Egatur, al mes de desembre, en plena temporada baixa a les Illes, s'arriba a una despesa del turisme internacional de prop de 76,2 milions d'euros, un 15,7% menys si es compara amb el mateix mes del 2010. Alemanya ha estat el mercat que més ha influït en aquest descens.

El darrer mes del 2011, el sector del **transport** mostra una variació negativa (-6,2%) dels passatgers arribats als aeroports de les Illes Balears respecte del mateix mes de l'any anterior. Cal destacar que aquest mes no ha estat dels millors per a aquest sector a causa dels esdeveniments succeïts: mobilitzacions del personal de les companyies aèries, l'accident del Costa Concordia a l'illa italiana de Giglio i la suspensió d'operacions de Spanair. Per illes, la caiguda del nombre de passatgers arribats per via aèria és més important a Mallorca (-8,3%) i a Menorca (-1,9%), però a Eivissa s'incrementa un 5,9%. El passatge arribat als ports de l'arxipèlag en línia regular cau al desembre un -2,5% respecte del mateix mes del 2010. Pel que fa al nombre de passatgers en creuers turístics, la davallada ha estat força acusada (-38,4%) perquè el creuer accidentat era l'únic que aturava un cop per setmana a la badia de Palma durant el mes de desembre. Tot i

VARIACIÓ INTERANUAL DE LA TENDÈNCIA-CICLE DE L'ÍNDEX DE VENDES AL DETALL

Font: INE i elaboració pròpia

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Des.	3,0%	2,4%	-	Des.	2,7%	2,3%	-	INE
Taxa d'activitat	4t trim.	60,0%	59,9%	-	4t trim.	64,4%	64,4%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Gen. ¹	16.146,3	15.727,5	-2,6%	Gen. ¹	344,4	330,3	-4,1%	MTIN-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Des.	1.815,0	1.738,9	-4,2%	Des.	56,7	53,6	-5,5%	MTIN-TGSS
Taxa d'atur registrat	Gen. ²	20,8%	22,6%	-	Gen. ²	20,9%	23,0%	-	SPEE-TGSS-Elab. pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3r trim.	-1,5%	0,0%	-	11/10	-0,4%	0,3%	-	INE-Elab. pròpia
Afiliats SS sector agrari (m.)	Des.	1.227,9	1.224,5	-0,3%	Des.	7,8	7,7	-1,3%	MTIN-OTIB
Gasoli B (vendes kilòlitres)	-	-	-	-	Des.	7.602,1	7.009,2	-7,8%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3r trim.	0,6%	3,1%	-	3r trim.	-2,2%	-1,0%	-	INE-Elab. pròpia
Afiliats SS (m.)	Des.	2.240,9	2.160,8	-3,6%	Des.	26,6	25,0	-5,8%	MTIN-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Oct.	20.408	20.968	2,7%	Des.	472,3	415,3	-12,1%	REE
Índex de producció industrial (%)	Des.	0,4%	-6,9%	-	Des.	2,2%	-11,6%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3r trim.	-7,6%	-2,9%	-	3r trim.	-5,2%	-4,5%	-	INE-Elab. pròpia
Afiliats SS (m.)	Des.	1.423,2	1.208,3	-15,1%	Des.	43,2	36,9	-14,7%	MTIN-OTIB
Habitatges visats acumulat	Set.	61.539	55.126	-10,4%	Des.	2.036	1.545	-24,1%	CSCAE
Licitació oficial acumulat (milions d'euros)	Nov.	19.994,4	11.228,8	-43,8%	Nov.	390,1	158,0	-59,5%	M Foment
Serveis									
VAB, creixement	3r trim.	2,0%	0,8%	-	3r trim.	0,6%	1,7%	-	INE-Elab. pròpia
Afiliats SS (m.)	Des.	12.586,1	12.518,3	-0,5%	Des.	282,2	277,2	-1,8%	MTIN-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Des.	-4,5%	-6,2%	-	Des.	-5,2%	-3,2%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Des.	6.239,3	6.504,1	4,2%	Des.	441,1	413,8	-6,2%	AENA
Passatgers arribats via marítima (m.)	-	-	-	-	Des.	143,9	140,2	-2,5%	Ports de Balears
Passatgers creuers (m.)	-	-	-	-	Des.	31,3	19,2	-38,4%	Ports de Balears

¹Afiliació = autònoms+règim general
²Amb afiliació mitjana a la SS.

això, l'arribada de turistes en creuers turístics a les Illes Balears des de gener ha assolit un màxim històric el 2011, després de registrar 1,6 milions de visites, un 6% més que el 2010.

La taxa de variació interanual de l'índex de **preus** de consum del mes de desembre per a les Illes Balears davalla gairebé mig punt percentual respecte del mes anterior, fins a situar-se en el 2,3%. Aquest comportament és paral·lel al del conjunt d'Espanya, que queda en el 2,4%. Els grups de consum amb la variació més alta a les Illes Balears són els de begudes alcohòliques i tabac (3,6%), transport (4,7%) i habitatge (4,8%). En canvi, les taxes negatives més significatives es produeixen en medicina (-2,8%) i comunicacions (-1,6%). Cal destacar la desacceleració interanual que s'ha produït respecte del mes anterior en els grups de

begudes alcohòliques i tabac, de sis punts percentuals, i en el de transport, de tres punts. Al desembre, la inflació subjacent, que no té en compte els preus més volàtils —com ara els aliments i l'energia—, per a l'arxipèlag balear ha estat de l'1,5%. Al mes de gener, la variació anual de l'indicador avançat de l'IPC és del 2%, segons dades de l'INE, quatre dècimes per davall de l'IPC de desembre, a causa de la contenció en els preus de l'electricitat i el tabac. Segons l'Eurostat, a la zona euro la inflació anual estimada el gener de 2012 és del 2,7%. Al febrer, l'INE canviarà la base de l'IPC a l'any 2011, amb canvis en la composició del cistell d'anar a comprar a fi d'actualitzar l'estructura de ponderacions.

Data de tancament: 8 de febrer de 2012
<http://dgeconomia.caib.es/moment>

